

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

41. De Sacerdotibus Leuiticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

doneo templum à Chaldæis est igne exustum, & Iudæi in Babylonem captivi abducti sunt. Et de hoc igne intelligitur locus libri Machabæorum proxime allatus. Porro dies hic dati ignis, siue festus, siue celebris tantum fuit, ex lege Moysis non colebatur: Immo recentiores Iudæi dicunt, in templo secundo semper coelestem ignem descendisse super sacrificia. Nimirum isti, libros Machabæorum minime, vt canonicos & sacros habent, nec agnoscunt.

Caput XL.

De Encænijs.

Præter dies festos Moysis lege præscriptos, colebant Iudæi diem sacrum vigesimum quintum mensis noni, & hic erat dies festus Encæniorum. De quibus apud Ioannem sic legitur: *Facta sunt Encænia in Hierosolymis, & hyems erat.* Sunt autem Encænia, dies dedicationis templi: Græci namque ἑπιεὶναι dicunt, quod Latini, renouare, vel dedicare. Templum Iudæorum ter est dedicatum: primo, cum est constructum à Salomone: Secundo, cum est iterum ædificatum post reditum à captiuitate Babylonica: Tertio, cum ex parte dirutum & pollutum à Gentibus sub Antiocho Epiphane, mandatum & dedicatum est tempore Iudæ Machabæi, de quo ita proditum est in libris Machabæorum.

Et ante motum surrexerunt, quinta & vigesima die mensis noni (hic est mensis Casleu) centesimi quadragesimi octauo anni, & obtulerunt sacrificium secundum legem super altare holocaustorum nouum, quod fecerunt secundum tempus, & secundum diem, in qua contaminauerunt illud Genes. In ipsa renouatum est in Cantico, & citharis, & citharis, & cymbalis. Et fecerunt dedicationem altaris diebus octo, & obtulerunt holocausta cum lætitia. In huius igitur beneficij memoriam colebantur singulis annis Encænia, non autem in recordationem primæ aut secundæ dedicationis, nam post ea, quæ attulimus statim sequitur: *Et statuit Iudas, & fratres eius, & vniuersa Ecclesia Israel, vt agatur dies dedicationis altaris in temporibus suis ab anno in annum per dies octo, à quinta & vigesima die mensis Casleu, cum lætitia & gaudio.*

Fiebant porro Encænia diebus octo, quia dies octo Iudæi in illa dedicatione templi lætissime consumplerunt. Voluerunt autem tot dies in dedicatione consumere; memores celebratis Tabernaculorum, quam Iudæi per octo dies magna cum lætitia colebant. Sic enim secundo Machabæorum libro scriptum est: *Et cum lætitia diebus octo egerunt in modum Tabernaculorum, recordantes quod ante modicum tempus diem solemnem Tabernaculorum in montibus, & in speciantis more bestiarum egerant. Propter quod iherosolymis & ramos videntes, & palmas proferebant eis, qui prospera mundare locum suum. Sic ibi. Quare verisimile est primum, & octauum diem Encæniorum fuisse festos & solemnes; ceteros non item, sed celebres tantum, ob sacrificia, quæ in illis offerri solebant.*

Caput XLI.

De Sacerdotibus Leuiticis.

Tribus totam Leuiticam Deus sibi consecrauit, vt in Tabernaculo, & deinde in templo ministraret, vt in libro Numerorum scribitur: hinc factum est, vt cum recenserentur viri à vigesimo anno, qui possent ad bella procedere, veruerit Deus Leuitas numerare, quoniam non ad militiam, sed ad ministerium in templo erant diuinitus destinati, vt patet ex eodem libro. Erant igitur omnes Sacerdotes, Leuitæ, hoc est, ex tribu Leui, non tamen erant omnes Leuitæ Sacerdotes. Vnde apud Ioannem legitur: *Miserunt Iudæi ab Hierosolymis Sacerdotes & Leuitas ad Ioannem.*

Leuitarum ætatem docemur Numerorum 8. qualem esse oportebat: nam à viginti annis ingrediebantur in templum, vt in eo ministrarent, & cum quinquagesimum ætatis annum impleuerant, à ministerio & officio cessabant. Tantum custodiebant, quæ sibi committebantur. Sed Numerorum 4. legitur, Leuitas numerari à trigesimo usque ad quinquagesimum annum. Ceterum hoc cum primo non pugnat: nam hoc intelligitur, vt à trigesimo anno onera Tabernaculi inciperent deferre, quippe qui erant firmiter viribus: à vigesimo vero quinto anno Leuitæ consecrabantur, vt citò possent priores, & antiquiores sua opera iuuare, ac in eorum locum substitui.

Leuitarum familiaria, officia, & munera eorundem, in libro Numerorum cap. 3. & 4. describuntur. Sacerdotium soli Aaroni & filijs eius datum est: quorum partes erant victimas & sacrificia offerre, & orare pro populo. Aaron summus Sacerdos fuit, eius filij, minores Sacerdotes erant, Nadab, Abiu, Eleazar, & Ithamar. Duo priores, vt dixi, coelesti igne periere, quod alienum ignem obtulissent, & liberos non reliquerunt. Vnde posteriores duo, Eleazar scilicet & Ithamar, soli cum patre relicti sunt. Eleazar patri successit, & deinde transit ad eius posteros pontificatus: qui omnes referuntur vsque ad exilium Babylonicum, vt est in lib. Paralip. c. 6. Ad primogenitos vero Pontificatus transmittentur: quare minores Sacerdotes fuerunt omnes alij, qui ex alijs filijs Eleazari, & ex filijs Ithamari genus & originem duxerunt. Posterius Moysis numerati sunt inter Leuitas, vt legitur in lib. Paralip. c. 6. & 1. Paralip. cap. 23. quia Sacerdotium datum est Aaroni & filijs eius.

Ritum, quo Leuitæ consecrabantur, habemus in libro Numerorum. Cum Pontifex consecraretur, immolabantur hostiæ, & ad ostium tabernaculi Testimonij lauabatur aqua, & sacris vestibus induebatur, & caput eius perfundebatur copia sacri olei, id est, aromatici liquoris, qui à barba ad oram vsque vestimenti eius defluebat: cuiusque odore totus populus exhilarabatur. Vnde illud Psalmi: *Ecce quam bonum, & quam iucundum, habitare fratres in unum. Sicut vnguentum in capite quod descendit in barbam, barbam Aaron, quod descendit in oram vestimenti eius.*

Minores

Ioan. 10.

3. Reg. 8.
1. Esd. 6.

1. Mach. 4.

2. Mach. 10.

Minores Sacerdotes etiam ad officium Tabernaculi abluebantur aqua, & sacris vestibus induebantur, manusque eorum ungebantur, quæ omnia simul cum alijs, in Exodo commemorat Moyses.

Secundo queritur, quinam fuerint redditus Levitarum, & Sacerdotum? Respondeo, Leviticam tribum in Terra Patribus à Deo promissa, nullam sortem & hæreditatem accepisse; cum tamen aliæ singulæ tribus, singulas acceperint sortes & hæreditates. Habuit tamen ea tribus Levitica quadraginta vrbes cum agris suis ad animalium pascua: ex quibus tredecim sunt Sacerdotibus assignatæ: quæ causa est, ut nõ soleat inter tribus duodecim numerari; Sacerdotes enim & Levitæ per omnes dispersi erant, ut cæteros omnes præceptis, institutis, & legibus informarent.

Præcepit Deus, ut omnes tribus decimas Levitis soluerent, quibus alerentur. Filij autem Levi, Deus, inquit, dedi omnes decimas Israelis in possessionem, pro ministerio, quo seruiunt mihi in Tabernaculo fœderis. Ex his verò decimas Pontifici pendebant. Præcipe, ait, Levitis atque denuntia: Cum acceperitis à filijs Israelis decimas, quas dedi vobis, primitias earum offerte Domino, id est, decimam partem decimæ; ut repositur vobis in oblationem primitiarum. Senlus est: Ut in hoc etiam pares sitis reliquis tribubus, quæ ex laboribus suis offerunt Deo decimas.

Sed dubia quæstionis est, an Levitæ decimas ex decimis soluerent summo Pontifici, an verò Sacerdotibus omnibus? Lyranus & Abulensis opinantur Summo Pontifici pendere: quia scriptum est de Levitis: Tam de area (hoc est, de frumento, quod colligitur ex area) quam de torcularibus (hoc est, ex vino collecto ex vuis) & vniuersis quoriam accipitis primitias offerte Domino & datee Aaron Sacerdoti. Iosephus tamen scribit, decimas ex decimis Levitas soluere Sacerdotibus. Nam, inquit, dicendum que sint Sacerdotum propria. Ex quadraginta octo oppidis præcepti Deus, ut Levitæ concederent eis tredecim, & decimarum à populo acceptarum decimas penderent. Hieronymus in illud Ezechielis: Et hæc sunt primitiæ, & reliqua. Decima, inquit, hoc est, decimam partem omnium frugum, Levitica tribus populus ex lege debebat. Rursus, ex ipsis decimis Levitæ (hoc est, inferior ministrorum gradus) decimas dabat Sacerdotibus. Et hæc est, que appellatur secunda decima. Et in Epistola ad Fabiolam de veste Sacerdotali: Aeditui, inquit, & ianitores accipiunt decimas. Et rursus, Decimas decimarum offerunt Sacerdotibus ianiti illis maiores, quanto ipsi maiores populo. Sic ibi;

Et tertia decima, de qua Deuteronom. 14. legimus: Anno tertio separabis aliam decimam ex omnibus, que nascuntur tibi eo tempore, & repones intra ianuas tuas. Venietque Levites, qui aliam non habet partem, nec possessionem tecum, & quæ sequuntur.

Dubitatur etiam, an populus decimas solueret Levitis tantum, an verò ipsis simul & Sacerdotibus. Abulensis existimat, decimas à populo pendere Levitis, non Sacerdotibus. Sed Ioseph. oppositum tradit his verbis: Et insuper à toto populo decimas annis fructus exigit Levitis simul ac Sacerdotibus cõ-

ferendas. Et Nehemias: Erit autem Sacerdos filius Aaron cum Levitis, in decimis Levitarum, hoc est, Sacerdotes filij Aaron simul cum Levitis participes erunt decimarum acceptarum à populo. Et hoc est verisimilius. Vnde illud Numer. 18. Filij autem Levi dedi omnes decimas in possessionem: non significat Levitis tantum datas esse, sed toti Leviticæ tribui, quæ Sacerdotes & Levitas pariter continebat.

Tertio queritur, an Sacerdotes redditus alios & proventus præter decimas haberent. Respondeo, habuisse; nam præter decimas Levitis & Sacerdotibus communes, Sacerdotibus primitiæ soluebantur, id est, rerum terra nascentium primi fructus: primitiæ verò, necerant plus quam fructuum quadragesima pars, nec minus quam sexagesima. Nam inter hos duos terminos primitias quisque sua voluntate metiebat & soluebat, ut scribit Beatus Hieronymus in illud Ezechielis supra citatum. Et hæc sunt primitiæ. Pertinebant etiã ad Sacerdotes munera, quæ Domino offerebantur, & alia, quæ Numer. cap. 18. memorantur.

Quarto queritur, quæ munia & officia Sacerdotum essent? Num. 18. scriptum est de Aaron, Tu, & filij tui custodite Sacerdotiũ vestrũ, & omnia, que ad cultum altaris pertinent, & intra vellũ sunt, per Sacerdotes admistrabuntur. Si quis externus accesserit occideatur.

Sex erant munia Sacerdotum: Primum, sacrificia & victimas immolabant, quæ extra Tabernaculum in altari holocaustorum, quod erat in arrio Tabernaculi, & post templum extructum in arrio Sacerdotum, machabantur & incendebantur. Secundò, panes, qui propositionis dicebantur, offerebant super mensam, quæ erat in exteriori parte tabernaculi ad Septentrionalem plagã. Tertio, lucernas quotidie mane, & vesperè aptabant & cõponebant in candelabro, quod erat in eadem tabernaculi parte ad meridianum latus contra mèsam propositionis. Quarto, thymiama offerebant quotidie mane & vesperi in altari aureo, quod erat ante Sancta Sanctorum. Quintò, extra castra vitulam rufam immolabat. Sextò, leprosos & alios immundos expiabant: de lepra cognoscebant, & iudicabant.

Quinto queritur, quæ essent propria munera & officia Summi Pontificis? Primum solus ille in Sancta Sanctorum introibat ad aspergendum sanguinem hirci, idque semel in anno, in die expiationis: quæ celebritas decimo die mensis septimi colebatur. Ingrediebatur itidem in tabernaculum singulis quibusque Sabbatis, Calendis quoque, & diebus festis, teste Iosepho lib. 6. de bello Iudæi. cap. 6.

Sacerdotum porò ministeria obire Levitis minimè per legem licebat, quamvis essent consecrati: immò nec fas illis erat altaria, vel vasa sacra contingere. Excubantque, ait Dominus, ad præcepta tua, & ad cuncta opera tabernaculica duntaxat, ut ad vasa Sanctuarij, & altare non accedant, ne & illi moriantur, & vos percatis simul.

Cæterum exædificato iã templo, alia fuerunt Levitarum munia, prout David rex cõstituit, dicens: Requiem dedit Dominus Deus Israel populo suo, & habitationem Hierusalem usque in æternum. Nec erit officij Levitarum, ut ultra portem tabernaculũ, & omnia vasa

Ezech. 45.

Exod. 26.

Ibidem.

Exod. 30.

Num. 19.

Leu. 13. &

14.

Leuit. 16.

Num. 18.

1. Par. 23.

ibidem.

etiam ad ministrandum. Sic ibi: Inde factum est, ut numerati fuerint Leuitæ à viginti annis & supra. Et cum iuuenta fuissent triginta octo millia virorum, ex his electi sunt & distributi in ministerium domus Domini viginti quatuor millia. Præpositorum autem & iudicum fuere sex millia, quatuor millia ianitores, & totidem psalteres canentes Domino in organis, quæ fecerant ad canendum. Sic ibi: Sed quale ministerium domus Domini fuit, ad quod delecta fuerunt illa viginti millia virorum? Iosephus intelligit eos esse delectos, ut curarent ædificium templi. Abulen. ut Sacerdotibus inferuissent in omnibus, quæ illi præciperent, & in parandis his, quæ opus erant ad sacrificia. Et quia tanta multitudo simul ministrare non poterat; eâ Dauid per familias distribuit, ut omnibus hebdomadis per vices suas inferuissent. Et hoc est quod scriptura refert: Et distribuit eos Dauid per vices filiorum Leui, videlicet Gerson & Caath, & Merari. Seruiebant igitur in vestibulis, & in exedris (ubi erant gazophylacia & oblationes.) In loco purificationis (in quo scilicet, erat Mare æneum; & alia vasa in oblationem Sacerdotum, & victimarum disposita, quæ Leuitæ implebât, & euacuabant) in Sanctuario, id est, in loco magis sacro, ut cætores. Diuisit præterea Dauid Sacerdotes, videlicet omnes posteros Eleazari, & Ithamari filiorum Aaron, in vigintiquatuor familias; filios Eleazari in sedecim, filios Ithamari in octo; fuerunt enim hi pauciores inuenti: sortito verò vnaquæq; familia per vices suas inferuiebat: nã cuius prima fors exijt, descripta est in prima familia, & post hanc secunda, ac deinceps ceteræ vsq; ad vigesimam quartam. Hinc est illud quod scribit B. Lucas: Fuit in diebus Herodis regis Iudææ, Sacerdos quidam nomine Zacharias, de vice Abia (quæ videlicet erat octaua familia in illis vigintiquatuor, quas scriptura commemorat, & post:) Factus est autem cû Sacerdotio fungeretur Zacharias in ordine vici sue ante Deum. Diuisit quoque Dauid Leuitarum multitudinem in viginti quatuor partes: & idem illi quoque forte diuisi, omnibus hebdomadis per vices suas ministrabant.

1. Par. 23.

1. Par. 24.

Luc. 1.

1. Par. 24.

Caput XLII.

De vestibus Sacerdot alibus.

ERant vestes minorum & maiorum Sacerdotum, id est, Pontificum communes, & erant alie etiam propriæ Pontificum. Extat Epistola Hieronymi ad Fabiolâ de vestib⁹ Sacerdot alib⁹. Porro quatuor ad vestium materiam seruiebant: *Hyacinthum*, hoc est, filum ex lanea materia colore hyacinthorum orientalium: *Purpura*, quæ erat coloris puniceæ, siue mali granati: *Coccus bis tinctus*, qui rubri erat coloris: *Byssus*, hoc est, linum Aegyptiû, quod erat tenuissimum & fortissimum, & præstantissimi candoris.

Primò quaritur, quot, & quæ vestes erant communes? Respondeo, quatuor. Prima vestis, erant linea foeminalia, quæ Hebraicè dicitur *Michensê*. Hæc, inquit Hieronymus, vsque ad genua, & poplites veniebant, & verenda & femora celabant, & superior pars sub umbilico vehementer adstringebatur, ut si quando expe-

מכנסת

diti mastrarent victimas, tauros, & arietes, traherent, portarentque onera, nec si in officio ministrandi cecidissent, & femora reuelassent, pateret quod natura occultauit. Inde prohibuit etiam Deus, ne gradus ad altare fieret, nimirum, ne inferior populus ascendenti ad altare Sacerdotum verèda conspiceret. Hæc ex Hieronymo: Erant autem foeminalia facta è bysso retorto.

Secunda vestis erat tunica ex lino; quæ Græcè dicta est *σάβητος*, hoc est talaris, ad talos vsq; protensa, Hebraicè dicitur *Cheronesh*. Erat quoq; byssina, quæ quidem adhærebat corpori tam arctè, & tam strictis manicis, ut nulla omninò ruga in veste appareret, quò sic expediti essent ad ministerium, ut milites ad cursum, ad iacula mittenda, ad pugnam, & prælium, ad enses vibrandû, cum opus in bello est.

Tertia vestis Sacerdotum communis, erat cingulum, quod baltheum, siue zonam appellant, textura ex cocco, purpura, hyacintho, & stamine byssino; ac proinde decorum, & polymita arte distinctum. Hebraicè vocatur *Abanet*. Et hoc baltheo, linea tunica inter umbilicû & pectus stringebatur. Erat autem cingulum latum quatuor digitis, & ex vna parte ad crura dependebat; & cû ad sacrificia cursu & expeditione opus erat, in sinistram humerum retorquebatur.

Quartum genus vestis erat rotundum, pileatum, ut ait Hieronymus, Hebraicè dicebatur *Misnepheth*, quod Græci tiamam vocant, nonnulli gælerum, alij cydarim, & habebat acumen in summo, nec totum vsque ad comam caput tegebat, sed tertiam partem à fronte inopertâ relinquebat. In occipito vitta confictum erat, ne facile laberetur ex capite. Erat byssinum, & sic apprime opertum linteolo, ut nulla eius vestigia extrinsecus cernerentur. Hæc ex Hieronymo.

Secundò quaritur, quot & quæ vestes erant Pontificum, id est, maiorum Sacerdotum propriæ? Erant quatuor, prima dicitur Hebraicè *Mail*, hyacinthina, vsque ad crura protensa, ex lateribus eiusdem coloris manicæ assutas habebat, & in superiori parte qua collo inducebatur, aperta. *Valgo*, inquit Hieronymus, *capitulum vocant*. Constat oris firmissimis contextis, ne facile rûperetur. In inferiori parte, hoc est, iuxta pedes, septuaginta duo tintinnabula habebat, & totidem mala punicea iisdem coloribus contexta, quibus cingulum: Inter duo tintinnabula vnum malum punicum erat, & inter duo mala vnum tintinnabulum. Inde fiebat, ut cum Pontifex in Sancta Sanctorum ingrederetur, totus vocalis incederet, statim moriturus, si hæc non faceret.

Alterum vestimentum Hebræi ipellant *Ephod*. Septuaginta Interpretes *ἐπιβιβασμα*. Latinus interpres, superhumeralè, eisdem coloribus distinctum, quibus cingulum. Et sciendum est, duplex fuisse Ephod, ut Hieronymus annotauit, vnum, quod erat propriû Summi Pontificis, quatuor prædictis coloribus insignitû, & opere textili confectum. Alterum, lineû tantum, quo non solum Sacerdotes, & Leuitæ, sed oes etiam laici & populares utebantur, cû Domino ministrabât. De Samuele qui Leuita erat, ita legimus. *Samuel autem ministrabat ante faciem Domini, puer accitissimus*

Ephod